

Weg dromen bij Renoir

HAAR CHARMANTE VERSCHIJNING VEROVERDE DE HARTEN VAN VELEN, TERWIJL ANDEREN ZICH JUIST VERWONDERDEN OVER HAAR ARTISTIEKE KENNIS EN INSPIRERENDE PEPTALKS – KUNSTENARES/SCHILDERCOACH IRIS FREDERIX WAS DIT VOORJAAR HÉT LIJDEND VOORWERP VAN TV-PROGRAMMA *PROJECT REMBRANDT*. BOVENDIEN HEEFT ZE PRACHTIGE SCHILDERIEN GEMAAKT IN DE PROVENCE.

TEKST: ANDY ARNTS

FOTO: RUBEN TIMMAN / BEWERKING: MARCEL REIMER

STUDIE: GATEWAY
(PROVENCE SERIES) – 2013
Iris Frederix (1981) – Collectie
Guus Hiddink

PROVENCE SEE THROUGH – 2013
Iris Frederix (1981) – Collectie Guus Hiddink

In haar Utrechtse atelier staan de ezels al weer klaar voor de masterclass van morgen. Zo was het vier jaar geleden ook, tijdens onze eerste ontmoeting. We zouden een interview doen over haar geplande schildermasterclass *en plein air* in de Franse Alpen, maar al pratende ontstond het idee om daar meteen een promotiefilmje voor te maken. Een week later stond ze voor de camera.

Dat vond je eng, hè?

'Haha, nou eng niet, maar het was wel even wennen. En het moest van jou ook steeds opnieuw.'

Omdat jij voortdurend de slappe lach had.

'O ja, zo was het. En jij maar geduldig wachten tot het voorbij was. Take 4, take 5 ...'

Inmiddels is die cameravrees verleden tijd. Meteen na haar tv-debuut bij *Project Rembrandt* was 'Juf Iris' *hot news*. Een *beauty with brains* die ook nog schilderles geeft? Onmogelijk. Dacht men. Want tijdens de afleveringen die volgden liet ze zien hoe je amateurkunstenaars subtiel naar een hoger niveau kunt begeleiden. Niet alleen door hen de oude schildertechnieken bij te brengen, maar vooral door te laten zien wat de grote meesters inspireerde. Voor *En Route* laat Iris ditmaal haar licht schijnen

*Iris Frederix over de kunst
van het warme Zuiden*

*'Als je Renoir eenmaal hebt gezien, ga je een
landschap dromeriger aanschouwen'*

VILLA MET SINAASAPPELBOMEN, NICE – 1882
Berthe Morisot (1841-1895)

op de kunst van het warme Zuiden, de streek waar ze zelf ook menig doek heeft voltooid.

Schilderen in de Provence

Je hebt, naast werken van anderen, drie Provençaalse werken van jezelf geselecteerd. Zijn die ook 'en plein air' geschilderd?

'Nee, deze heb ik later in mijn atelier uitgewerkt, omdat het allemaal in een zeer korte tijd moest gebeuren. Ik was uitgenodigd door een verzamelaar van mijn werk die in de Provence een prachtige villa heeft, en daar schilderijen voor wilde in de mooie, lichte kleuren van de streek. Terwijl ik werd rondgeleid door de omgeving heb ik wel veel schetsen gemaakt, gefotografeerd en de sfeer opgesnoven. De Provence heeft een heel speciaal soort licht dat je niet in Nederland aantreft. Daarom moet je, als je zo'n opdracht krijgt, er ook daadwerkelijk heen gaan. Je moet het zelf zien en ervaren. Je moet de zon in je gezicht en de wind op je huid voelen.'

Waarom heb je juist voor deze schilderijen gekozen?

'Laat ik beginnen met *Provence see through*: ik hou van de combinatie architectuur en landschap

VIEW PROVENCE – 2013
Iris Frederix (1981) – Collectie Guus Hiddink

of figuur en landschap. Dat geeft het idee dat er iets gebeurt. Op *View Provence* zijn het de rotsen die als hoofdvoorwerp hun schaduw over het uitgestrekte landschap werpen. Je voelt dat het een hete dag gaat worden, maar dat het nu nog lekker koel en fris is. *Gateway* is een studie, geïnspireerd op het werk van John Singer Sargent, die ik zeer bewonder. Sargent heeft ook veel van zulke steegjes geschilderd, waar je die mooie blauwe lucht doorheen ziet. Daardoor blijft het een 'open' schilderij. Ik heb het bewust snel en wat grover geschilderd, zodat je de verfstreek nog ziet. Dat geeft sfeer aan de voorstelling. Het is vaak de kunst om juist *niet* alles uit te werken.'

Picknicken bij Berthe Morisot

Die durf om onvolledig te blijven, zien we terug in twee andere schilderijen uit je selectie, terwijl je zelf ook vaak kiest voor een gedetailleerde uitwerking.

'Klopt. Ik heb ook een grote liefde voor de schilderkunst uit de Italiaanse renaissance, waar alles juist vanuit de tekening is opgebouwd. Maar steeds als ik de impressionisten zie, dan denk ik: wow, het is eigenlijk zó mooi om bepaalde details grof te laten, omdat juist daaruit de robuustheid en de vluchtigheid van een landschap spreekt. Zeker als je een impressie wilt weergeven van het licht dat steeds verandert. Het hoeft allemaal niet perfect te zijn.

Renoir vind ik bijvoorbeeld technisch niet de beste schilder, maar wat ik wél in zijn werk waardeer, is dat bovenaardse. Als je Renoir eenmaal hebt gezien, met al die vage contouren, ga je een landschap dromeriger aanschouwen en meer kleuren waarnemen. Dat is mij veel meer waard dan perfectie, en zie ik als een eigenheid. Die aloë's die hij in Cagnes-sur-Mer heeft geschilderd zijn daar een prachtig voorbeeld van.

ALOË'S, DE PLUK IN CAGNES-SUR-MER – 1910
Pierre-Auguste Renoir (1841-1919)

Hetzelfde geldt voor die villa met sinaasappelbomen van Berthe Morisot. Het lijkt een wat willekeurige compositie, maar ik kan me helemaal voorstellen dat daar vooraan een paadje loopt en dat je daar aan het picknicken bent. Je voelt dat Provençaalse sfeertje. Dat heeft ze heel mooi gedaan. In de lichtwerking kun je ook duidelijk de zuidelijke landstreek herkennen.'

Vriendschap is het echte geluk

Iris' favoriete landschap bestaat uit bergen, in combinatie met water. 'Dat vind ik zo iets moois. In *Vijgenbomen bij Antibes* van Guy Orlando Rose voel je de zon, de warmte en de droogte, maar op de achtergrond zie je wel bergen met sneeuwtoppen. Die zijn in koele tinten geschilderd, en omdat je op de voorgrond dat warme oker hebt, word je echt het schilderij ingeleid. Als ik dit zie, krijg ik zin om daar een bootje te huren en lekker een stukje te gaan varen. Ik vind het schilderij bovendien zo mooi omdat het helemaal in blauwe en paarse tinten is opgebouwd. Ook hier voel je dat het een warme dag gaat worden.

In het schilderij met die vrouwen op een balkon in Cannes herken ik jouw eigen stijl.

'Ik combineer zelf ook graag 'binnen' en 'buiten'. Dan lijkt 'binnen' nóg intiemer en dient het landschap ervoor om ruimte te geven aan de compositie. Hier zie je dat twee vrouwen een briefje lezen, misschien wel van een geliefde. In mijn eigen werk is de liefde eveneens een terugkerend thema, maar vriendschap is het belangrijkste thema in mijn leven. Want vriendschappen gaan niet voorbij, dat zijn geen grillige dingen. Dat briefje is echt iets van alle tijden. Misschien dromen die vrouwen samen wel van een of andere minnaar ver weg. Maar eigenlijk draait het in dit doek om hun vriendschap, om dat échte geluk. Dat vind ik heel mooi weergegeven. Echt een schilderij om lekker bij weg te dromen, met een lichte, frisse sfeer die je uitnodigt om ook naar Cannes te gaan.'

ELLAN EDELFELT EN
EMILIE VON ETTER OP EEN
BALKON IN CANNES – 1892
Albert Edelfelt (1854-1905)

